Glykolýza. Glukoneogenéza. Coriho cyklus. Pentózová dráha.

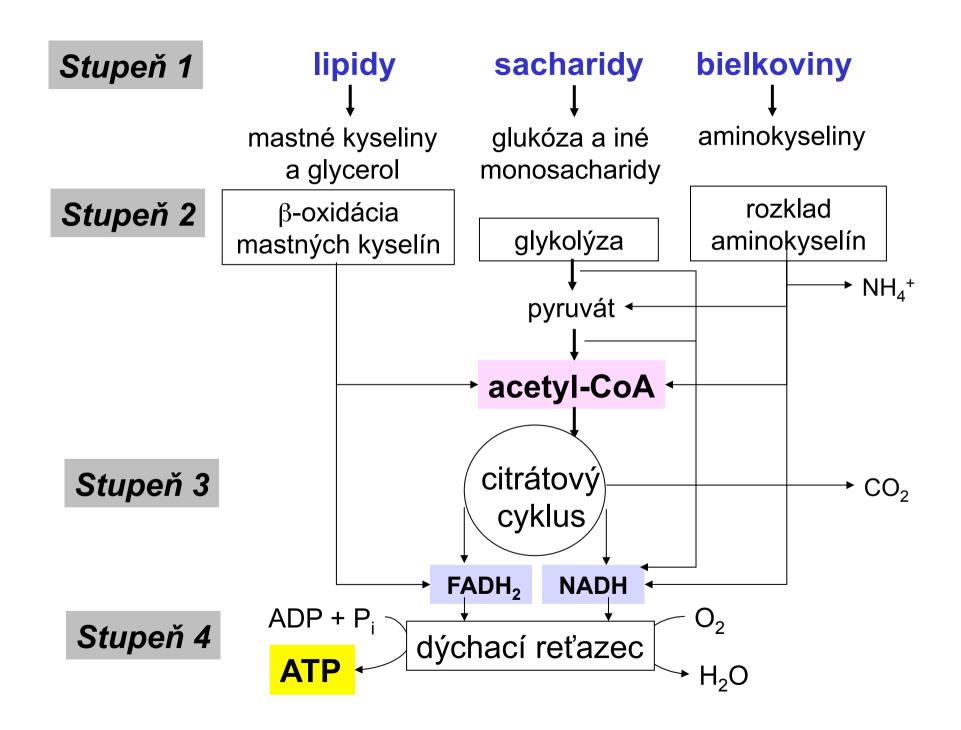
11.11. 2015

Extracelulárny matrix Polysacharidy bunkových stien

škrob sacharóza štruktúra zásoba **GLUKÓZA** oxidácia pentózovou oxidácia glykolýzou dráhou ribóza-5-fosfát pyruvát

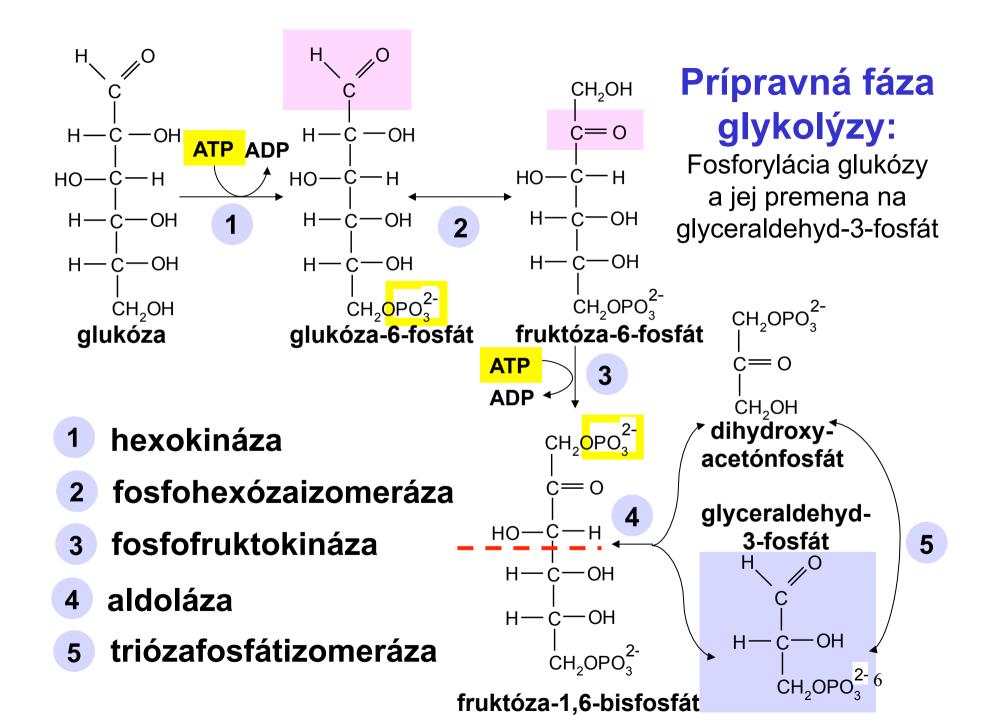
glykogén

Glykolýza

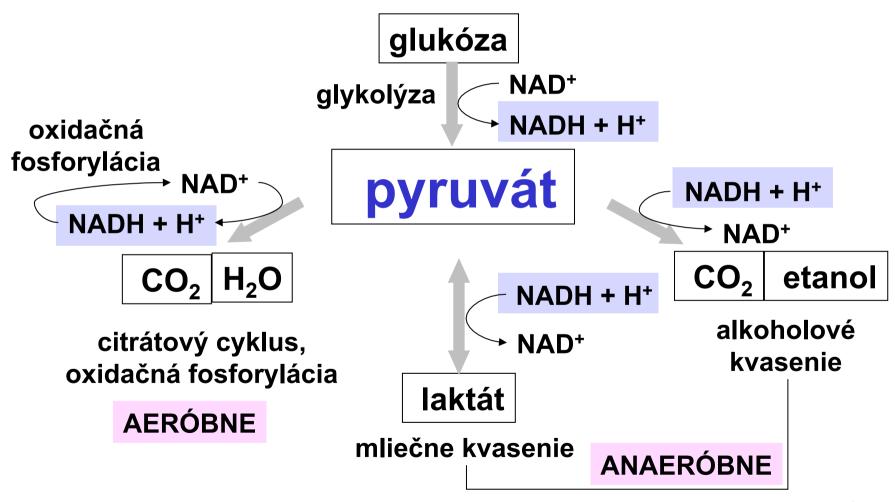
Prehľad glykolýzy

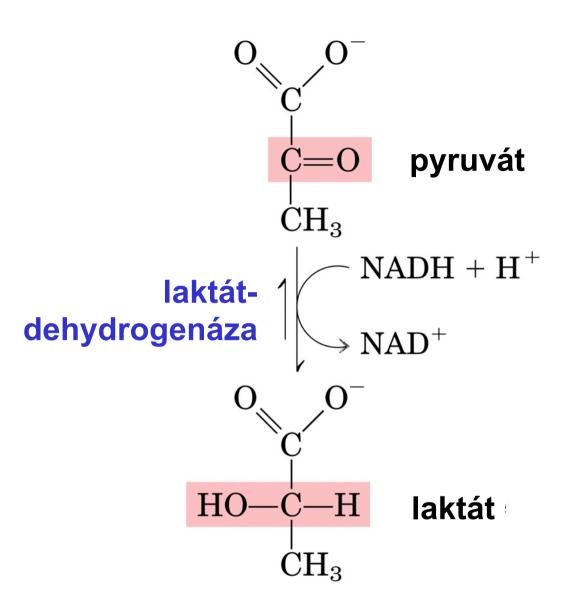
- Prebieha takmer vo všetkých bunkách
- Lokalizácia: cytoplazma
- 10 reakcií, pri ktorých sa GLUKÓZA premieňa na pyruvát
- 2 fázy:
 - Prípravná (5 reakcií)
 - Produkčná (5 reakcií)
- Produkty sú: pyruvát, ATP, NADH
- 3 osudy pyruvátu

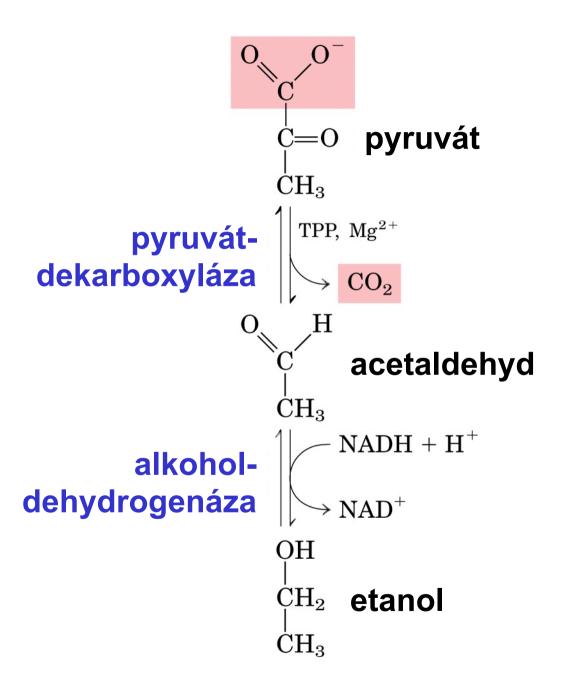
Produkčná fáza glykolýzy: glyceraldehyd-Oxidačná premena glyceraldehyd-3-fosfátu na 3-fosfát pyruvát spojená s tvorbou ATP a NADH NAD+ 6 glyceraldehyd-3-fosfát-NADH + H⁺ dehydrogenáza OPO, fosfoglycerátkináza oxidácia a fosforylácia fosfoglycerátmutáza CH₂OPO₂ enoláza 9 1,3-bisfosfoglycerát substrátová pyruvátkináza **ADP** 10 fosforylácia **ATP ADP** H_20 O^{-} OPO₃ - ОРО₃ 9 10 C = 0CH₂OPO₂ CH₂OH CH_2 CH₃ fosfoenolpyruvát 2-fosfoglycerát 3-fosfoglycerát pyruvát

3 osudy pyruvátu

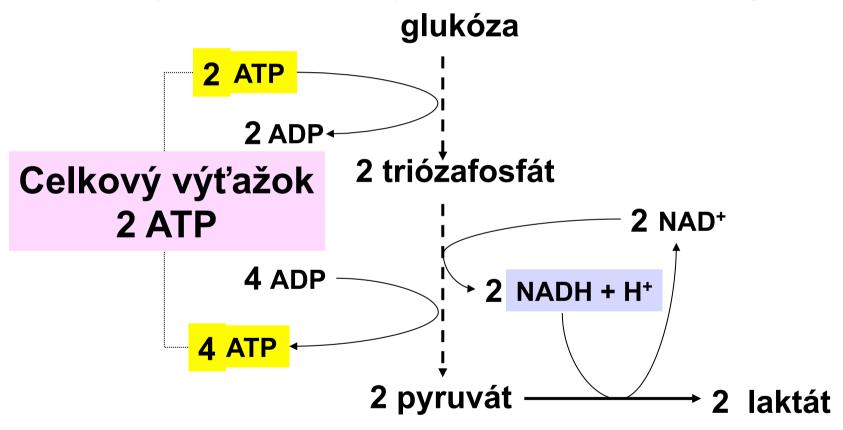

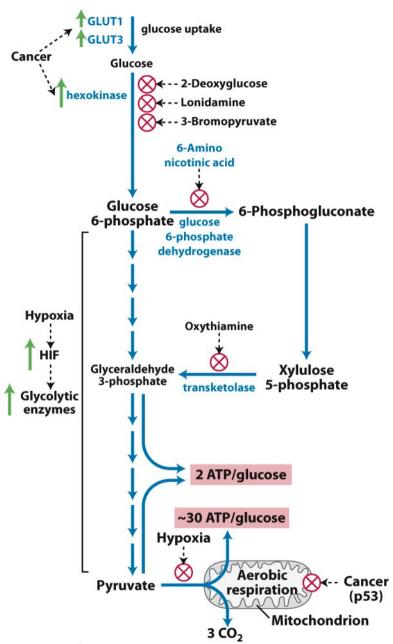
$$\Delta G^{\circ} = -25.1 \text{ kJ/mol}$$

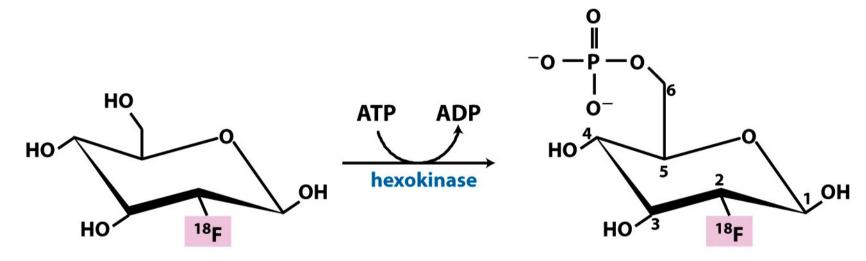
Výťažok ATP v glykolýze

(v anaeróbnych podmienkach)

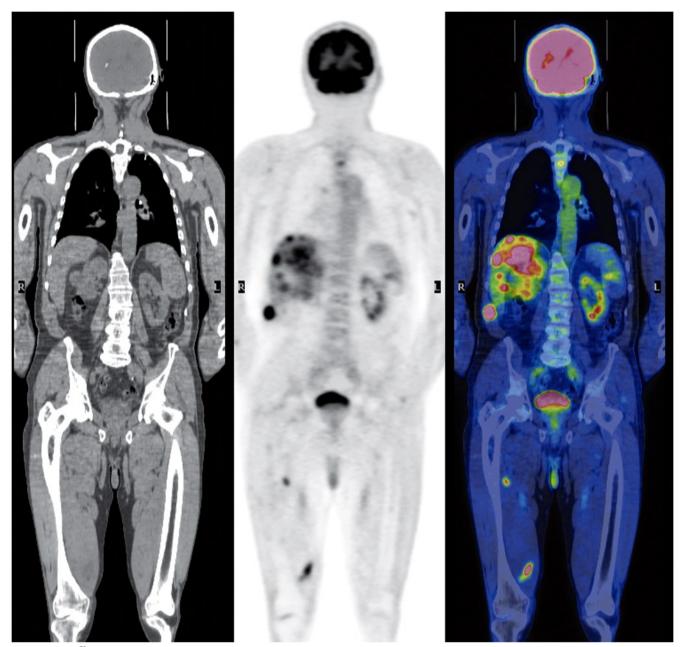
Box 14-1 figure 1 *Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition*© 2008 W. H. Freeman and Company

[18F]2-Fluoro-2-deoxyglucose (FdG)

Box 14-1 figure 2
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W. H. Freeman and Company

[18F]6-Phospho-2-fluoro-2-deoxyglucose (6-Phospho-FdG)

Box 14-1 figure 3
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W. H. Freeman and Company

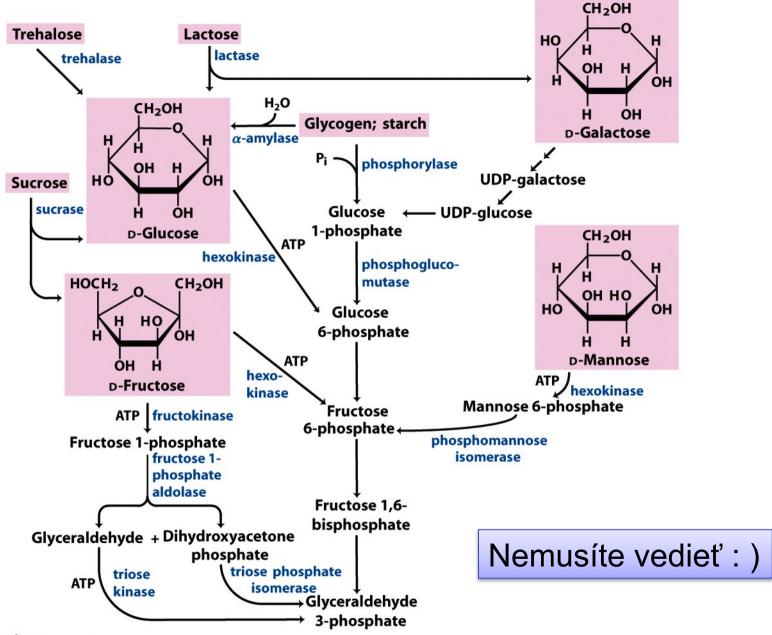

Figure 14-10
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W. H. Freeman and Company

Glukoneogenéza

Glukoneogenézasyntéza glukózy z necukorných metabolitov

- Metabolizmus človeka spotrebuje denne asi 160 g glukózy (z toho cca 75% mozog)
- Telové tekutiny 20 g
- Zásoby glykogénu 160 g -200 g

Telo si musí byť schopné vyrobiť vlastnú glukózu

Substráty pre glukoneogenézu:

 pyruvát, laktát, glycerol, väčšina aminokyselín (okrem Lys a Leu), intermediáty Krebsovho cyklu

MASTNÉ KYSELINY NIE!

Prečo?

Väčšina z nich sa odbúrava na Acetyl-CoA, ktorý sa oxiduje v Krebsovom cykle!

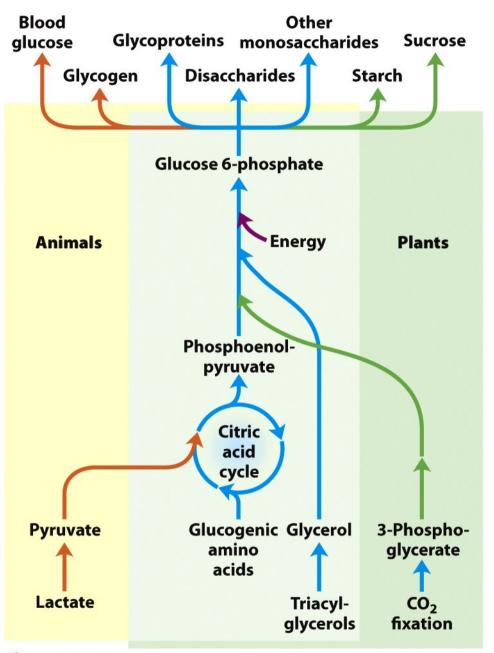
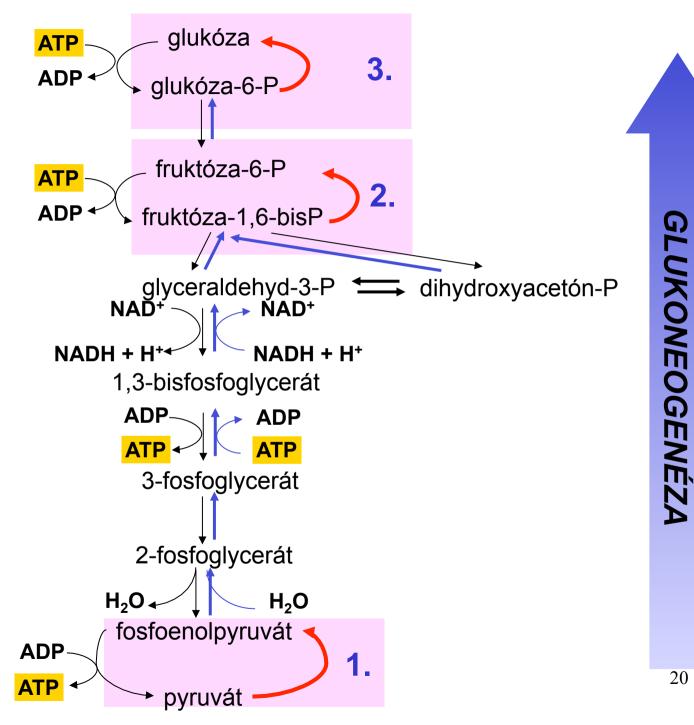
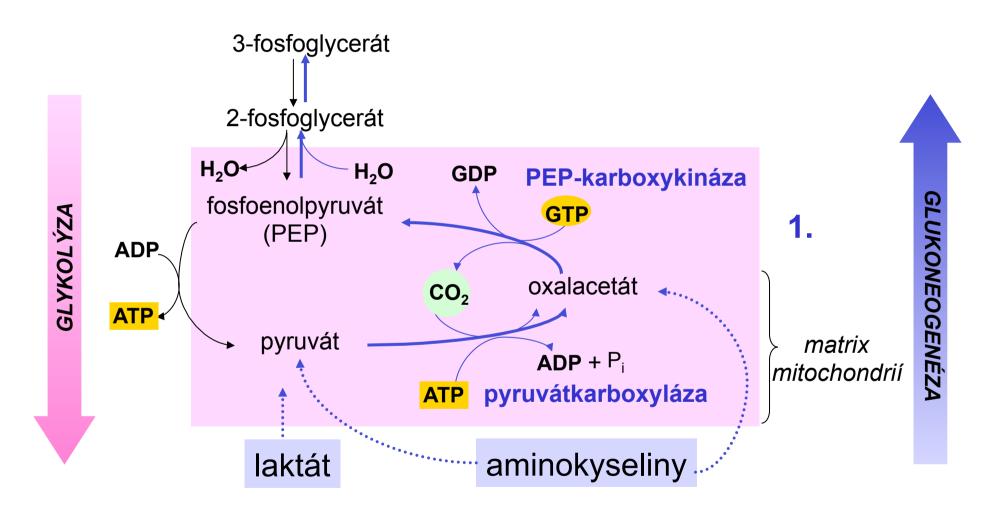
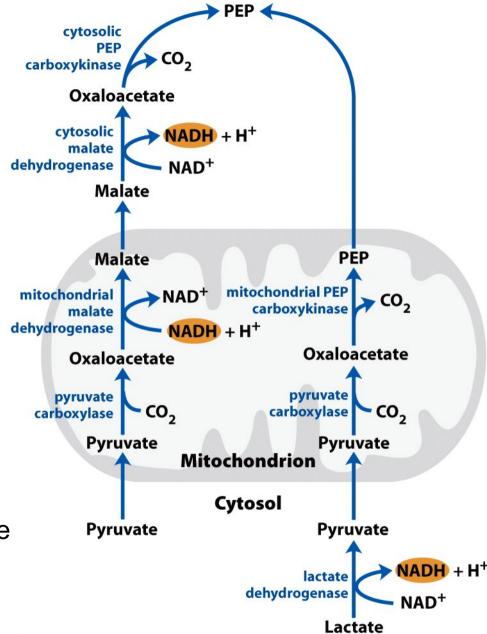

Figure 14-15
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W. H. Freeman and Company

1. Premena pyruvátu na fosfoenolpyruvát

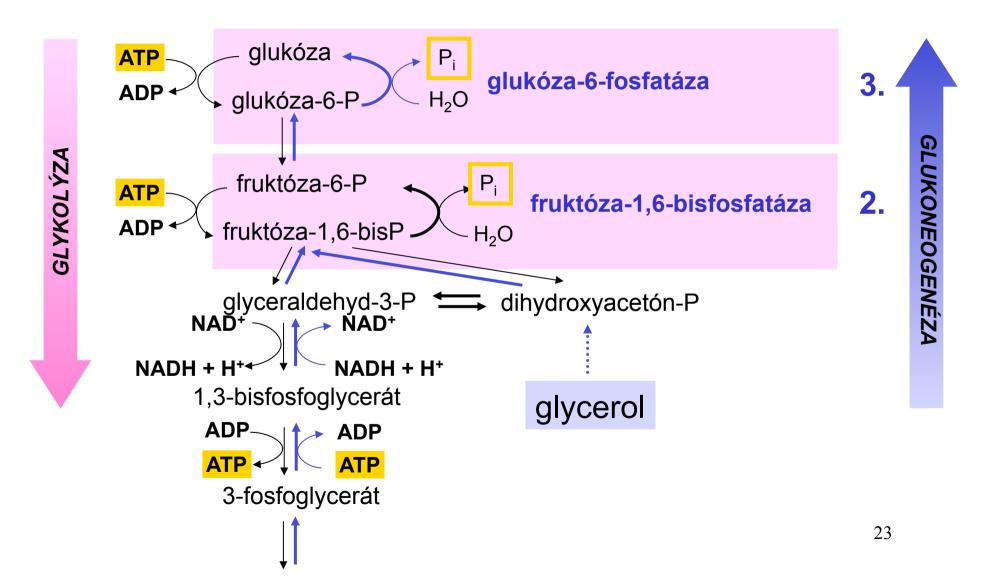
PEP-CK

Králik – mitochondrie Potkan – cytoplazma Človek – obe lokalizácie

Figure 14-19
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W. H. Freeman and Company

2. Premena fruktóza-1,6-bisP na fruktóza-6P

3. Premena glukóza-6-P na glukózu

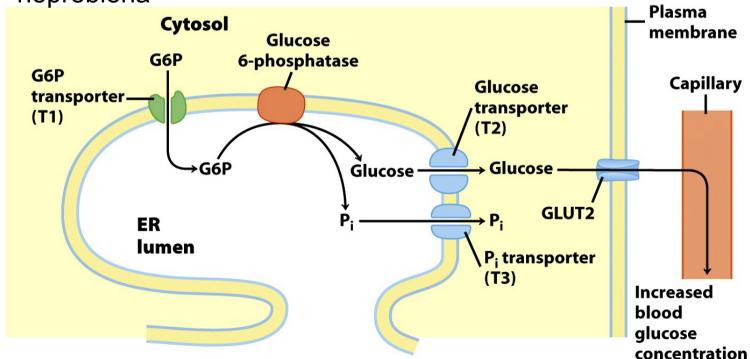

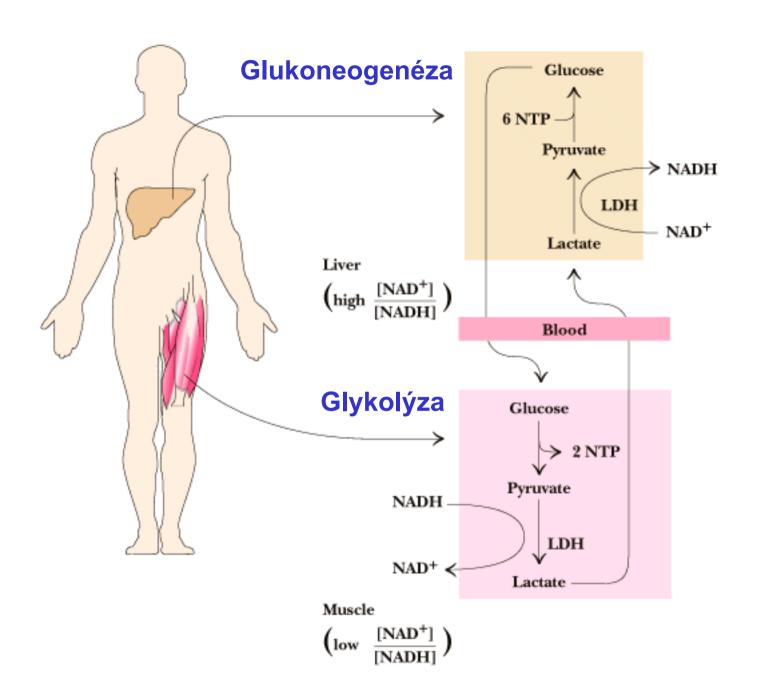
Glukóza-6-fosfatáza

-Prítomnosť Glc-6-fosfatázy v endoplazmatickom retikule (ER) pečene a obličiek umožňuje glukoneogenézu

-V svaloch a mozgu sa tento enzým nevyskytuje - glukoneogenéza

neprebieha

The Coris in Gerty Cori's laboratory, around 1947.

Box 15-4 *Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition*© 2008 W. H. Freeman and Company

Coriho cyklus (ako nám pečeň pomáha pri cvičení)

- -namáhavé cvičenie vedie k hromadeniu NADH v dôsledku nedostatku O₂ a zvýšenej aktivity glykolýzy
- -NADH sa reoxiduje počas redukcie pyruvátu na laktát
- -laktát sa prenáša do pečene, kde sa reoxiduje späť na pyruvát pečeňovou lakátdehydrogenázou
- -pečeň poskytuje glukózu svalom na cvičenie a potom opäť premieňa laktát na novú glukózu

Extracelulárny matrix Polysacharidy bunkových stien

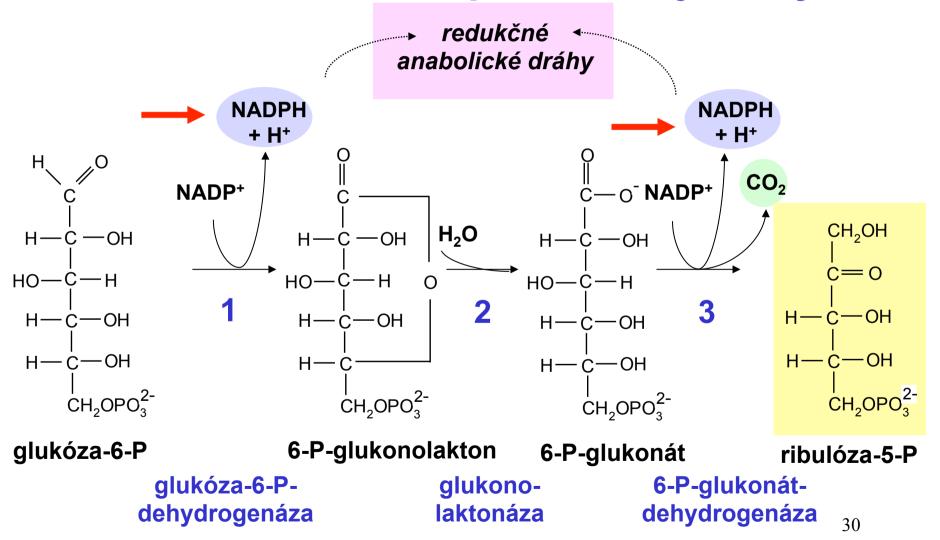
škrob sacharóza štruktúra zásoba **GLUKÓZA** oxidácia pentózovou oxidácia glykolýzou dráhou ribóza-5-fosfát pyruvát

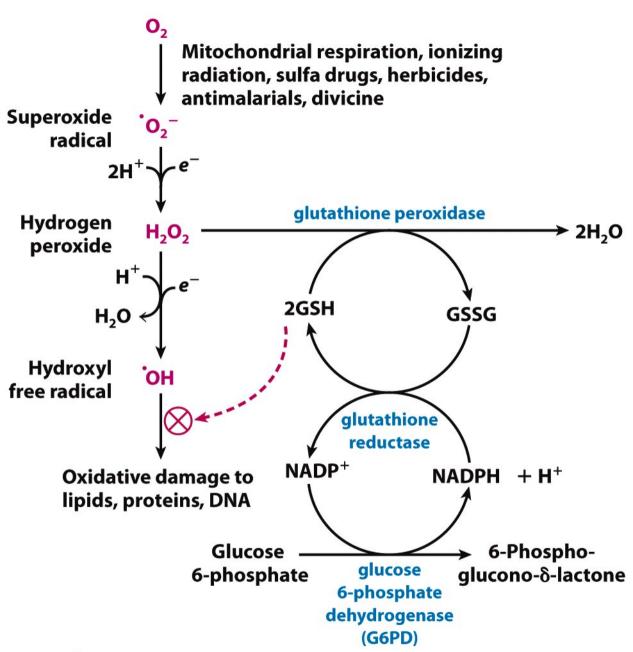
glykogén

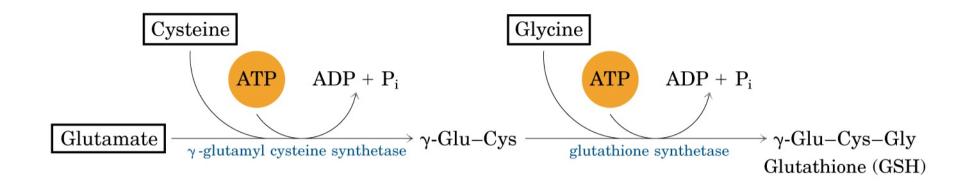
Pentózová dráha

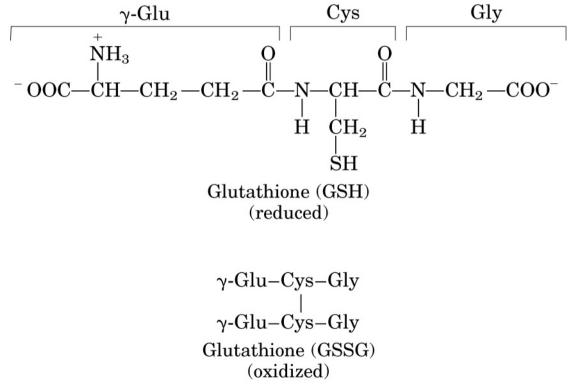
- -poskytuje NADPH (redukčné ekvivalenty) pre biosyntézy -produkuje ribózu-5-P (pentózu)
- -začína Glc-6-P a produkuje 3C, 4C, 5C, 6C, 7C sacharidy
- -2 oxidačné kroky (vznik NADPH, uvoľnenie CO₂)
- -5 neoxidačných krokov (poskytuje rôzne sacharidy)
- -lokalizácia u živočíchov cytoplazma: (i) kostná dreň, pokožka, intest. mukóza, (ii) pečeň, tukové bunky (adipocyty), mliečna žľaza, nadoblička, pohlavné žľazy, (iii) erytrocyty, bunky šošoviek a rohovky...

Oxidačné reakcie pentózovej dráhy

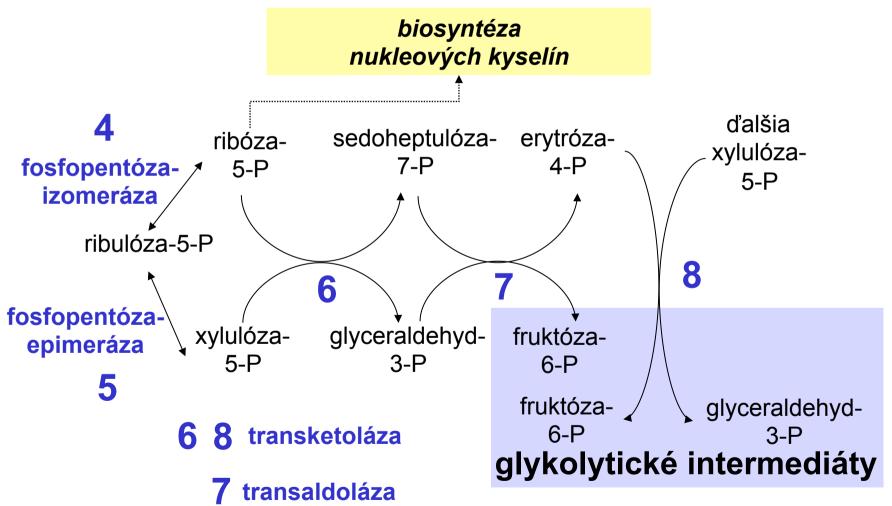

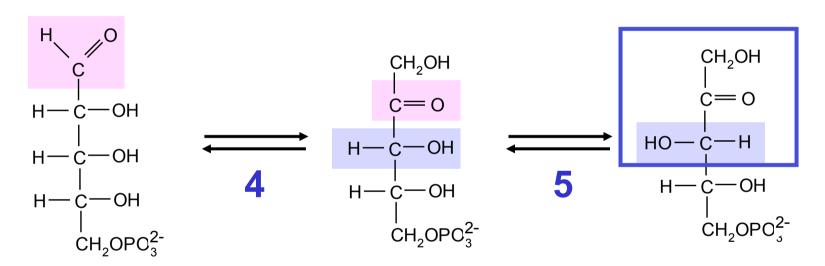

Neoxidačné reakcie pentózovej dráhy

Fosfopentózaizomeráza (reakcia 4) a fosfopentózaepimeráza (reakcia 5)

ribóza-5-P

Substrát neoxidačných reakcií

Produkt oxidačných reakcií

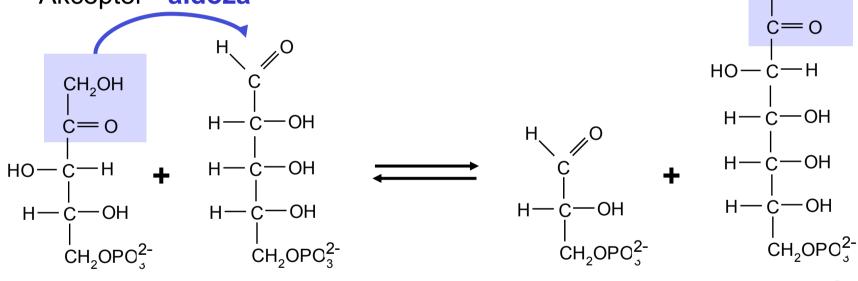
ribulóza-5-P

Substrát neoxidačných reakcií

xylulóza-5-P

Transketoláza (reakcia 6)

-Prenášaný fragment – **2C** -Donor – **ketóza** -Akceptor - **aldóza**

xylulóza-5-P ribóza-5-P glyceraldehyd-3-P

sedoheptulóza-7-P

CH₂OH

5C

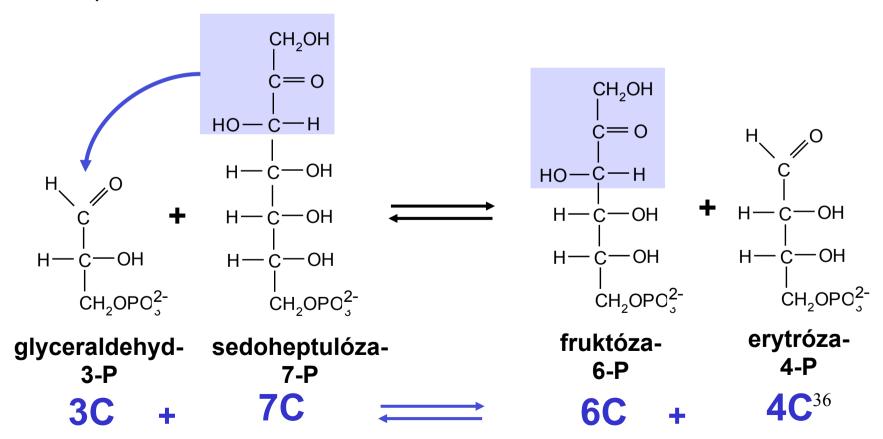
5C

3C

7C

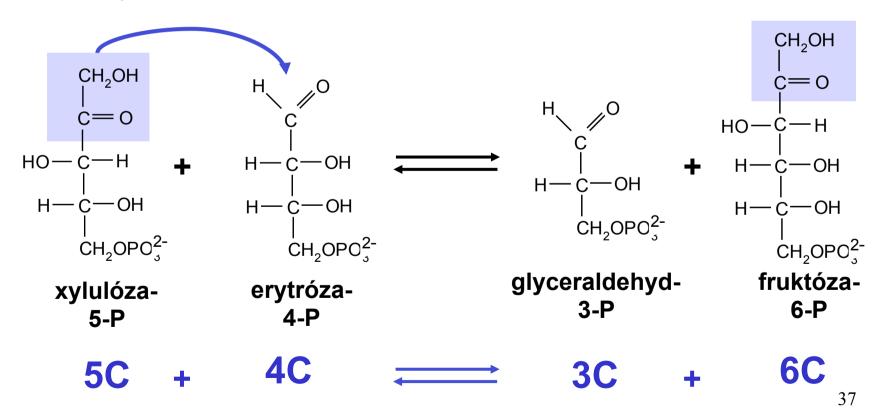
Transaldoláza (reakcia 7)

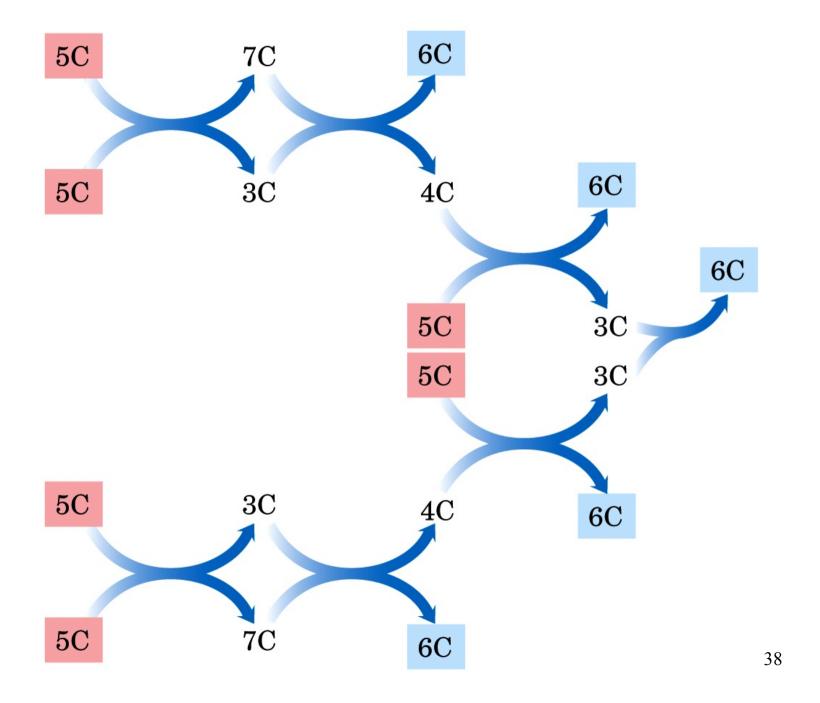
- -Prenášaný fragment 3C
- -Donor ketóza
- -Akceptor aldóza

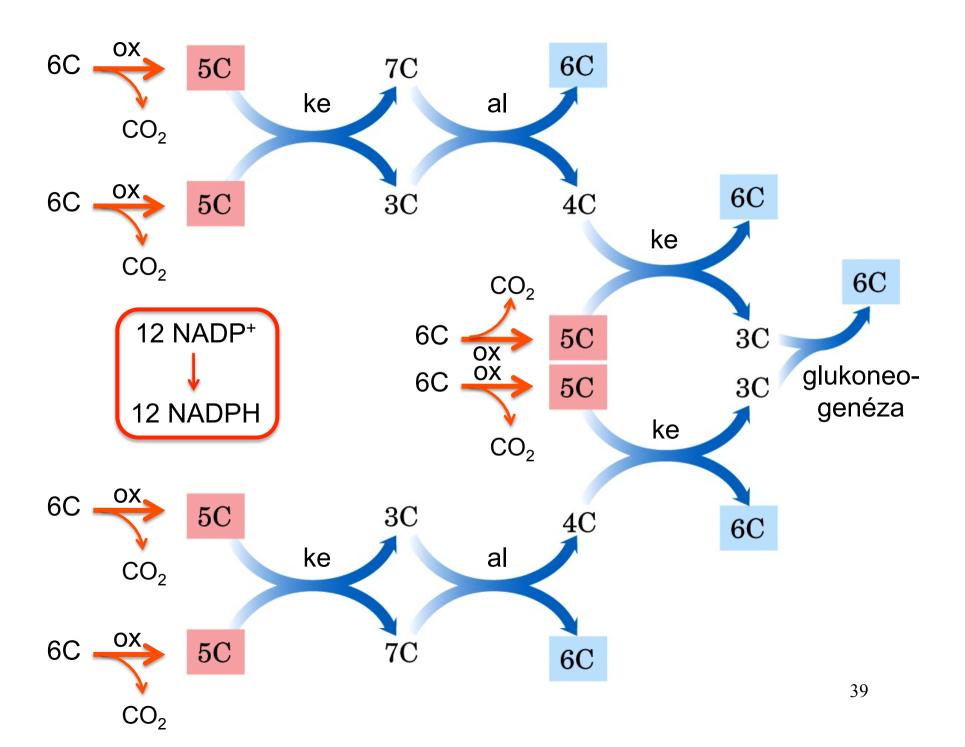

Transketoláza (reakcia 8)

- -Prenášaný fragment 2C
- -Donor ketóza
- -Akceptor aldóza

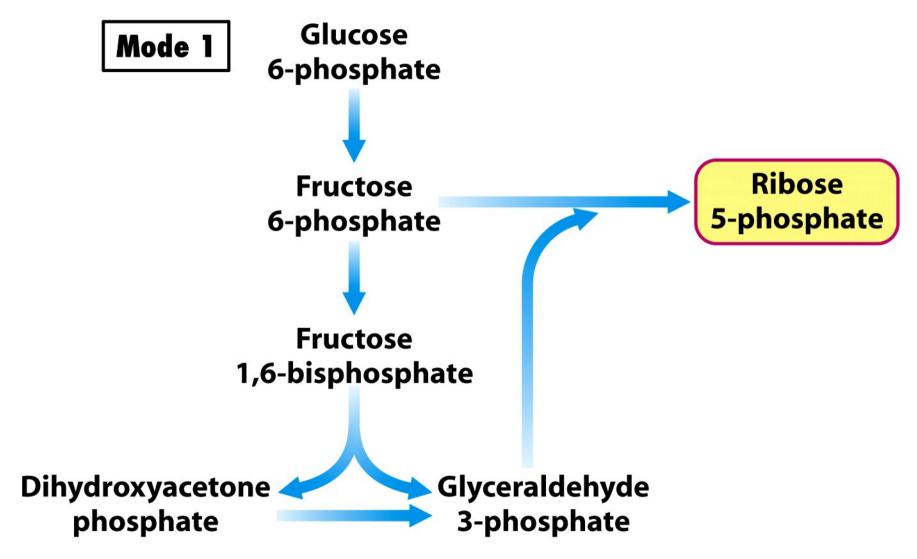

Figure 20-24 part 1

Biochemistry, Sixth Edition

© 2007 W. H. Freeman and Company

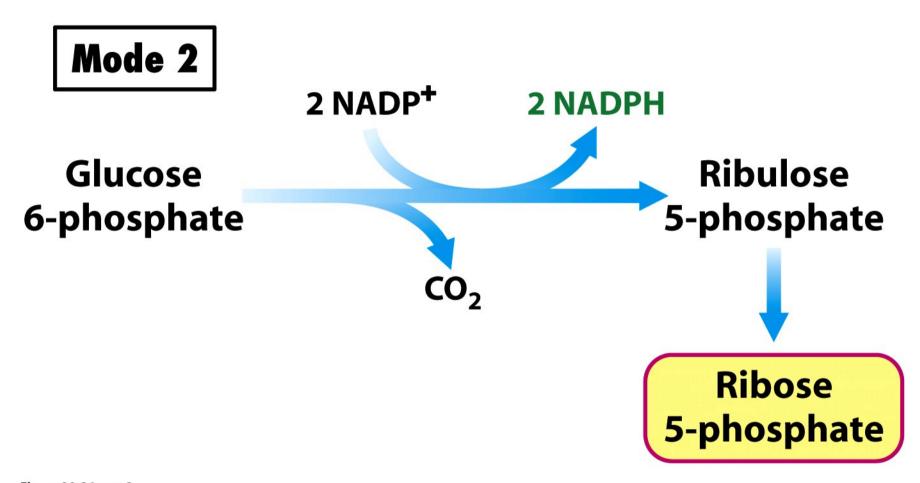
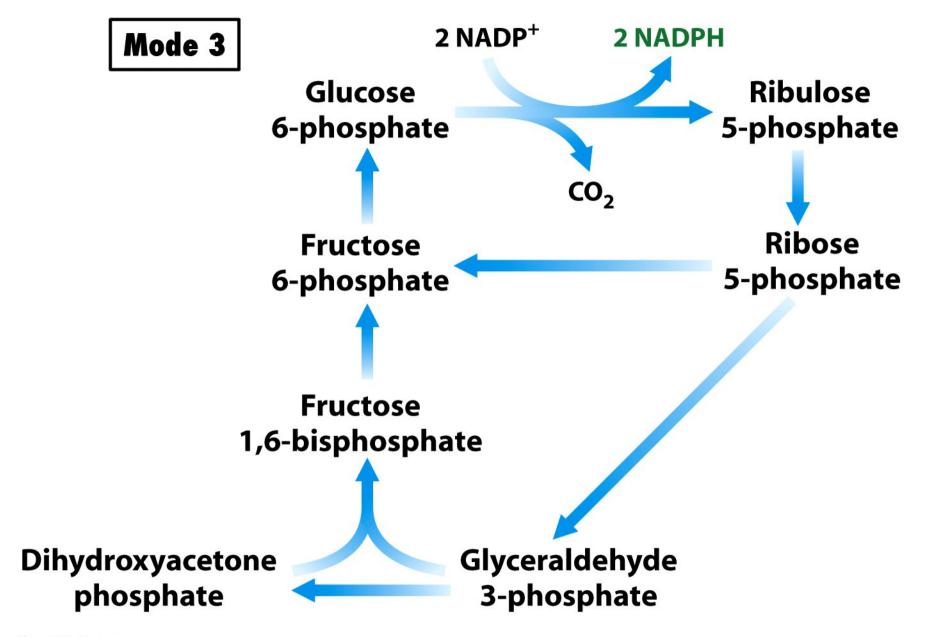
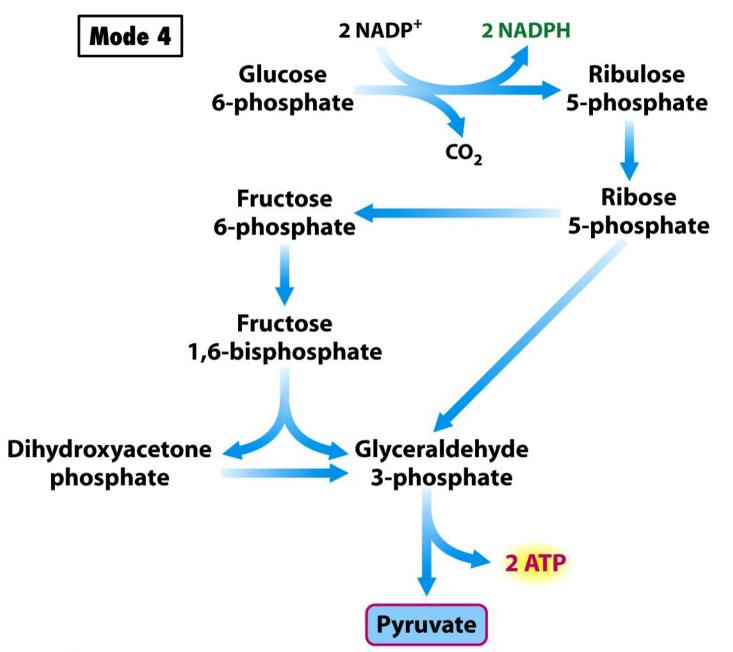

Figure 20-24 part 2

Biochemistry, Sixth Edition

© 2007 W. H. Freeman and Company

Regulácia pentózovej dráhy

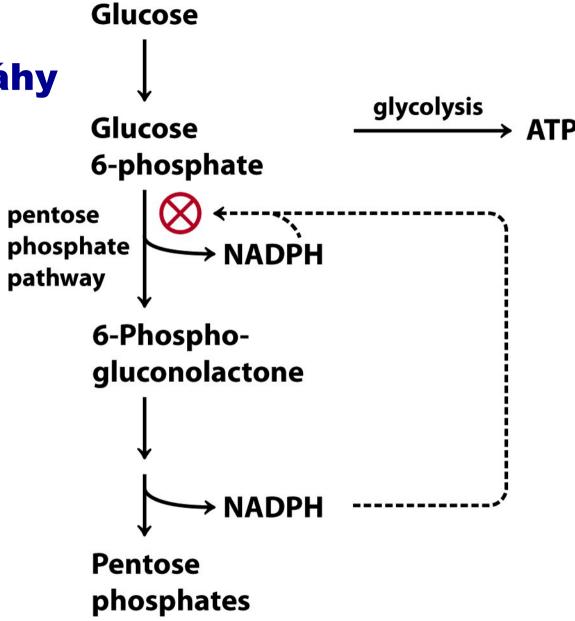

Figure 14-27
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W. H. Freeman and Company